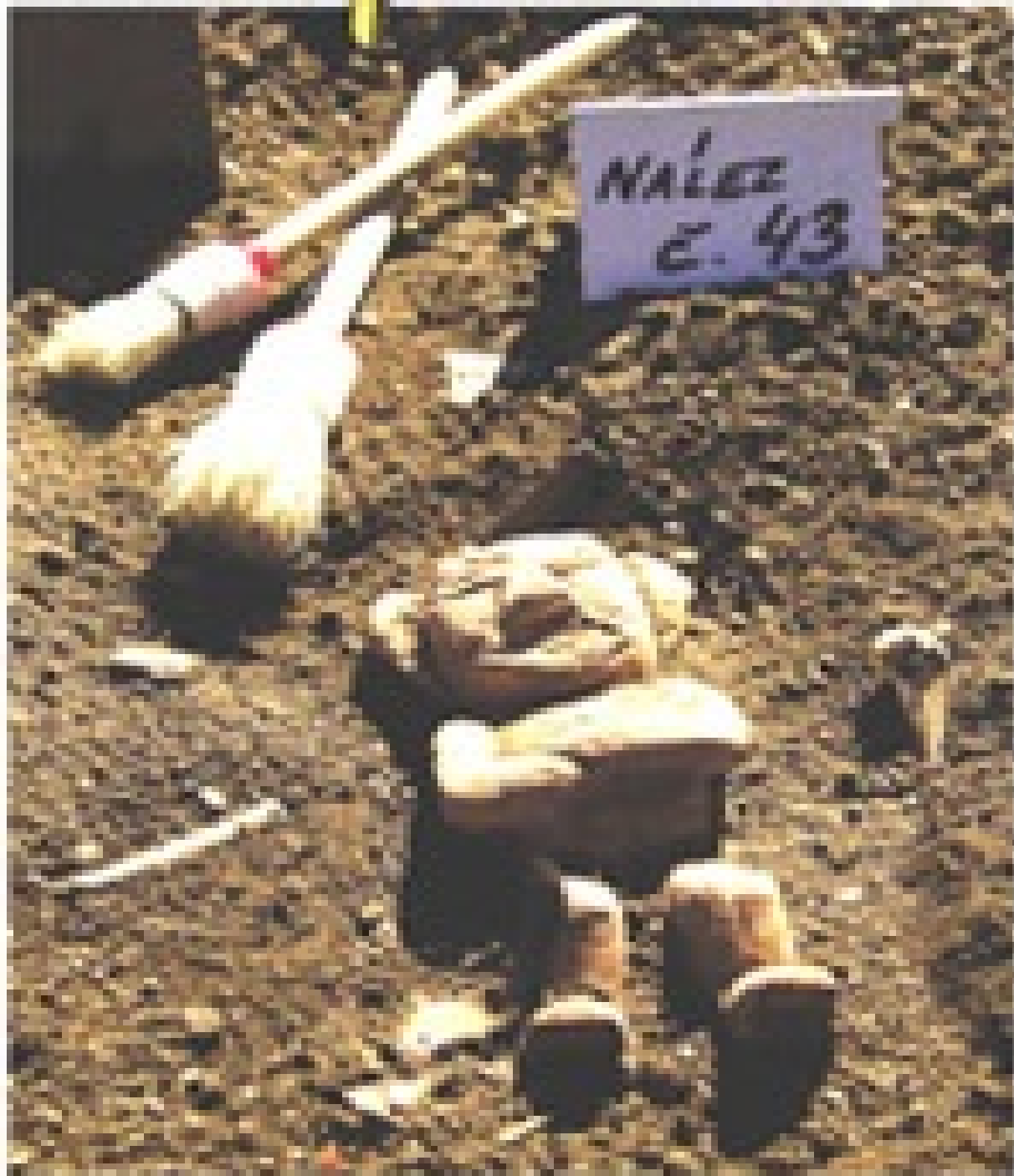

2017

Trapsavec

SBORNÍK TRAPSKÉ LITERÁRY SOUTĚŽI, 2017

SVĚRÁK

Říkalo se mu Svěrák. Byl to vysoký hubený kluk, se světlými delšími vlasy a na první pohled neohrabanými pohyby. Působil nesměle, do hovoru se s nikým nedával a na otázky odpovídal jednoslabičně. Bylo všeobecně známo, že jestli není přímo slabomyslný, tak rozhodně je pořádné ťululum. Ale škodu žádnou nepáchal, uměl přiložit ruku k dílu a všichni byli zvyklí, že se častokrát přes den nebo večer zjevil na osadě a ráno byl zase pryč. I na Hřebeny takhle jezdil. Vždycky měl s sebou kytaru, na kterou ho nikdy nikdo neslyšel hrát, ale zato překvapivě krásně zpíval. Byl to Bobíkův kamarád, já s ním prakticky nepřišla do kontaktu. Teda až do toho víkendu tenkrát, kdy jsme spolu strávili noc. Ale postupně...

Je mi bídne, ale Bobík mě přemlouvá, ať na Hřebeny jedu, protože to má být poslední krásný víkend, než přijdou podzimní plískanice.

„Stejně potřebuješ vypadnout. Vezmi kytaru...“

„Ne,“ přerušuju ho. „Jestli mám jít nahoru, kytaru rozhodně nepotáhnu.“

„Fakt ti není dobře, co?“

Souhlasně pokyvuju „Sranda se mnou moc nebude,“ varuju ho.

„Žádněj strach, na srandu máme jiný. Kytaru teda zařídím. Nic se neboj, však víš,“ roztahuje pusou svým nakažlivým úsměvem a já opravdu vím. A vím, že pojedou.

Je pátek. Vystupuju z vlaku a snažím se netvářit nepřístupně. Bobík se mnou nepřišel, zato mě požádal, abych doprovodila jeho kamarádky Veverku a Andy. Obě trochu znám, takže se zdravíme a bez okolků vyrážíme na cestu. Holky si pořád něco šuškej a při tom se chichotaj, řadím je do kategorie slepice a zvyšuju tempo – chci už mít tuhle průvodcovskou epizodu za sebou.

Jenže na konci perónu se k nám připojuje Svěrák. Má příjemnou tvář, ale zahlídnout jeho oči se mi nedaří. Jsou schované ve stínu široké krempy

klobouku a navíc je má pořád zabodnuté do země.

„Ahoj, já jsem Svěrák,“ napřahuje ruku.

„Ahoj, Jesse.“

Jeho stisk zabolí.

„Bobík říkal, že půjdete nahoru. Můžu s váma?“ ptá se mě, jako bych tomu tady velela. Holky se s ním taky zdraví, schválně ho popichují a pak se řehtají tomu, jak stydlivě klopí hlavu. Tím mě naštvaly, takže bez diskuze rozhoduju: „Jasně.“

Rázuju vepředu. Cesta je posetá prvními žlutými lístky, větřík mě lechtá na tváři mými vlastními vlasy a já se vděčně zhluboka nadechuju. Ze sluncem vyhřátých břehů cesty ještě sálá letní vůně borového jehličí a rozpálených kamenů. Trhám snítku milovaného vřesu a začínám se usmívat. Bobík měl úplnou pravdu, potřebovala jsem vypadnout. Vstoupila do mě pohoda a s ní uvědomění, že se nechovám zrovna přátelsky, takže z žebradla vytahuju pytlík sušených švestek a čekám na ostatní.

Holky se Svěrákem jdou za mnou, každá z jedné jeho strany a utahují si z něj. On se tváří neutrálně, ani ryba ani rak, pohled stále vrací do prachu cesty. Ale neuniká mi, že přesto celkem bedlivě sleduje okolí. I já jeho zrak několikrát přitahuju, jenže do očí mu nevidím, nedokážu odhadnout, jestli prosí o pomoc nebo ne.

Společně konzumujeme švestky a začínáme se škrábat do náhle příkrého svahu. Křemencové úlomky ujíždějí pod nohama a holky stále intenzivněji využívají Svěrákových služeb.

„Podej mi ruku!“

„Táhni!“

„Tak mi pomoz!“

Veselé výskání děvčat se spolu s dalšími podobnými výkřiky rozléhá strání. Žádosti bez prosby, možná dokonce rozkazy. Bez jakéhokoli respektu. Nebo je to obyčejné holčičí škádlení a mně to jenom tak připadá? Možná už jsem moc stará. A zapšklá, řekla by Andy. Nevím. Stoupám před nimi pěšinkou a jsem znechucená jimi i sama sebou. Tím, že nevím, jestli jim mám něco říci nebo by to bylo jen pruzení dovádějících mlád'at. Tím, že mlčím.

Konečně stojíme na hraně srázu a vydýcháváme se po výstupu. Andy posílá dokola čturu s vodou, ale když ji má Veverka předat Svěrákovi, ucukne rukou a celá se okolo něj zatočí. On se točí s ní a natahuje se pro vodu. Veverka najednou změní směr pohybu a jejich těla do sebe narážejí, čturu těsně míjí jeho hlavu, ale ne tak jeho klobouk, který najednou letí zpátky do údolí. Je to jen mžik a já zcela instinktivně vystartuju ve snaze zachytit jej. Jenže pohyb mého těla je okamžitě zastaven, ruka mi zůstává trčet do prázdna, moje nohy, už už hrozící po suti znovu uklouznout, získávají stabilitu a klobouk se volně kutálí dolů svahem. Za druhou ruku mě pevně drží on, jeho prsty mě drtí skutečně jako čelisti svěráku.

„Auu, to bolí! Pust’!“ přikazuju drsněji, než bych si přála, ale on tentokrát očima nikam neuhýbá a klidně mě odtahuje od okraje. Pak mě beze slova pouští, odkládá kytaru a stejně klidně se tím protivným svahem vrací pro klobouk. Veverka za ním ve výbuších smíchu volá neupřímné omluvy a já už se neudržím. Víím, že to nebyla náhoda, viděla jsem to.

„Nechte ho bejt, tohle je pěkně hnusný!“

„Ale jdi ty! Je to jenom sranda, že jo, Svěráku?“ obrací se na zadýchaného kluka a on se jen plaše usměje a kývne hlavou.

„Jasně.“

Nevěřicně na něj zírám, protože před chvílí to byl někdo jiný. Ale co nadělám? Nechápvavě pokrčím rameny a třu si bolavý triceps. Určitě už mi pod košilí naskákalo všech pět jeho prstů.

Vyrážíme dál. Holky opět berou Svěráka mezi sebe a on se opět bez protestů podvoluje. Nerozumím tomu, ani jemu ani jim a jsem z toho stále rozmrzelejší. Ale cesta rychle ubíhá a před námi se vynořuje poslední příkřejší úsek. Nahoře už je hřeben a naše osada. Jsme skoro u cíle.

„Hele, ale já nemám žádnou vodu, to je blbý,“ obrací Veverka prázdnou čturu a očima se setkává s Andy.

Ta samozřejmě hraje s ní. „No, to je. Ale přece pro ni nepůjdeš ty, studánka byla až skoro dole. Že ji tam nenecháš jít, Svěráku, že ne? Takovou dálku a takhle pozdě...“¹⁴

„No...“ zamumlá a sklápí hlavu.

„No ták...“ strká do něj ramenem a obě se smějí jeho rozpakům.

A to už je na mě moc. Všechno ve mně vybuchuje. Ta nejistota

posledních hodin, ten vztek z bezmoci a vlastní neschopnosti něco udělat. Mám toho dost, jsem naštvaná na všechny a na všechno. Končím.

„Sakra, nechte ho už na pokoji!! Jděte se vycpat! Všichni tři! Proč ty sebou necháš takhle vláčet? Síly máš dost, bejt sám ti taky nevadí, tuhle hru nechápu. Seber se a jdi klidně napřed, vo co jde? Tady tou pěšinkou už trefíte všichni bez problémů,“ ukazuju na cestičku. „Takže dál běžte sami, studánku vám tam ukážou. A pozdravujte Bobíka, že tentokrát nepřijdu.“

Plná vzteku se otáčím, nasazuju pekelné tempo a mažu pryč. Jsem vytočená, jako už dlouho ne. Jak tohle mohly dělat, co je na tom bavilo? Co on, proč si to nechal líbit?? A proč jsem to tak dlouho nezastavila???

S ubývajícím světlem ubývá i mojí zlosti a začíná se mi vracet racionální uvažování. Musím někde přespát. Takže kam? V duchu vybírám co nejzapadlejší tábořiště, vážně nechci na nikoho narazit. Pomalu se uklidňuju a cestou sbírám náruč suchých klacků. Na útulném místě pod skalním ostrohem chystám ohniště a plním ešus vodou na čaj. V noci bude zima, uvědomuju si při pohledu na barevnou hru západního obzoru a v rychlosti vyrážím ještě pro jednu náruč dřeva. Pak už jen sedím u ohýnku, na habrovém klacku opékám buřta, hlavou mi víří myšlenky a svetr hřeje záda.

Zrovna se chystám zalehnout, když se ze skály vyloupne stín a já leknutím skoro vyleju čaj. Ale hned se uklidňuju, je to totiž... Svěrák! No tohle!

„Co tady děláš?“ vyjedu na něj nespravedlivě.

„Neměla bys tu bejt sama,“ odpovídá naprosto nenuceně a sebejistě se usazuje u mého ohně. Nesmělost je pryč.

„A s tebou jo?“

„Jo. Třeba.“

„Hmmm.“

„Slíbil jsem Bobíkovi, že na tebe dohlídnu.“

„Cože?? Proč? A kdy?“ úplně mě vykolejí.

„Prej jsi nemocná.“

„Sakra! To říká každému na setkání nebo co!?“ začínám být zase vytočená.

„To víš, že ne! Jenom mě poprosil, abych tě místo něj doprovodil na

Hřebeny. Jenže když to takhle dopadlo... chápu, že teď tam nechceš jít. Ale nemůžeš tu bejt sama," zopakuje klidně a i já se překvapivě uklidňuji.

Nabízím mu buřta a nad hřejícími hrnký v rukou se rozpovídáme. Nejdřív pomalu, ale postupně si troufám i na ožehavé otázky.

„Proč si hraješ na prost'áčka?“

Ticho je tak dlouhé, že už odpověď nečekám, ale přichází. „Je to jednodušší. Já... neumím si s lidma povídat. Rád mezi nimi jen sedím a mlčím, ale to je nakonec vždycky divný. Někdo to začne zkoumat, ptát se, snaží se mě někam zařadit... Tak jsem se naučil chovat tak, aby to bylo jasný a nikdo se neptal.“

Nevěřicně zírám. „A ranní mizení k tomu taky patří?“

„Víš, v tom jsem opravdu vadnej," usměje se. „Nevím, jak se ráno zdravít s těma, co jsem zdravil už večer," plaše sklápí hlavu, vidím, že tohle ho vážně trápí.

„Zrovna to je úplná maličkost," dávám mu ruku kolem ramen a lehce s ním zatřesu. „Nemusíš zdravít nikoho. Pozdrav ráno a máš to," snažím se o povzbuzující úsměv.

„Jo, to bych moh' zkusit," vrací mi ho a sahá po kytarě. „Zahraješ?“

„Já budu zpívat," rychle dodává, abych se nevymluvila na svůj chrapot.

Prohrábnu lehce struny, vyzkouším pár akordů a začínám hrát. Na střídačku vymýšlíme písničky, Svěrák nenavrhne ani jedinou, kterou bych nezvládla. Očividně ví, co umím a co ne, všechny ty noci na Hřebenech musel opravdu dávat pozor. Uvědomuju si, že je to příjemné.

Zpívá fakt krásně, jeho čistý jasný hlas mě vede a já si ty písničky neskutečně užívám. Ale jeho kytara je na mě tvrdá, mé prsty vydrží míň, než bych si přála. Musím udělat přestávku.

„Proč ty vlastně nehraješ? Kytaru s sebou přece furt nosíš..."

„Nemůžu.“

„Proč ne?“

„Já tím ubližuju... přivolávám neštěstí.“

„To je přece nesmysl!" uchechtnu se. Už jsem unavená, přijde mi to jako legrace.

„Není," v jeho klidném hlase zazní smutek. „Mám to vyzkoušený.“

Vážně,“ zdůrazňuje, když vidí moji nedůvěru.

„Neblbni,“ kroutím hlavou, ale úsměv mi mizí ze rtů a po zádech přebíhá mráz.

„Jednou jsem hrál a můj strejda se pak vyboural. Bráchovi baflý saze v komíně a vyhořela mu dílna, ségra málem potratila... Zatím všichni přežili, ale nehodlám nic riskovat, chápeš?“

Pořád vrtím hlavou. „Jak to souvisí s tvým hraním?“

„To mi vysvětlila taková... kartárka,“ říká zas nesměle, za tohle se stydí. „Hraním uvolňuju energii svých emocí do světa. A protože já vždycky hrál, když mi bylo smutno, špatně, vypouštěl jsem špatnou energii...“

„Tomuhle přece nemůžeš věřit,“ chytám ho chlácholivě za rameno. „Tak hraj veselý písničky.“

„Nejhezčí jsou ty smutný,“ usměje se. „S tím nehneš. Já prostě nehraju.“

Přijímám to teda jako další podivný fakt a znovu se chápu nástroje sama. Nad hlavou nám závratnou rychlostí pádí hvězdy, čas si osedlal toho nejrychlejšího vraníka. Zbytek noci mizí, ani nevím, jak.

A to je všechno. Svěrák se naučil vydržet na osadě do rána, trochu se zapojit do hovoru a dívat se mi přes oheň do očí. Dávno vím, jakou mají barvu. Hmatník jeho kytary se zaplnil rýhami od mých nehtů a holky už ho nechávají na pokoji. Je můj.

Zuzana Procházková – Jesse

2. místo – Próza nad 23 let